

Inserati se sprejemajo in veljajo trikotna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat.
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo

Naročnino prejema opravilna administracija in ekspedicijski Starem trgu h. št. 16

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti preieman velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — " "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom po pošti velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu št. 190

Izhaja petkrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Nekaj besedi o renegatih.

(Konec.)

Odpadniki druge vrste so odpadniki iz sile. „Sila kola lomi,“ pravi star pregovor, iz sile postane marsikdo tat, goljuf, zakaj bi sila ne gonila ljudi tudi k odpadstvu? Vendar taki ne zaslužijo milejše sodbe, saj tudi onim omahljivcem, ki so se iz strahu pred zažuganimi jim mukami za časa preganjanja kristjanov odpovedali svoji veri in darovali malikom, nihče ni prizanašal z ostro sodbo.

Večidel se sili vdá le tak človek, ki nima dosti trdnega нравnega jedra v sebi, da bi se stanovitno mogel upirati pritisku. Zato v tej vrsti odpadnikov nahajamo največ ljudi, ki so v javnih službah. Vzroki odpada, t. j. pomanjkanja trdnega нравnega jedra, so pri njih dvojni: bojzljivost in plitva vednost, vsled ktere so si svesti ali se vsaj boje, da bi s svojo vednostjo najbrže ne prišli drugje lahko do kruha, vsaj do tacega ne, kakoršnega imajo, če bi zgubili službo. Kedar polž prileze do vrha plota, se tam gori tudi trdno drži, ker se spominja, kako težko je došel na vrh, in da bi se mu to vdrugeč morda več ne posrečilo. Veliko je ljudi, ki so po sreči ali protekciji splezali do visoke službe in dobre plače, ki bi pa v praktičnem življenju, kjer se le delo plačuje, zbog svojih duševnih zmožnosti, prišli komaj do jako pičlega kruha; ti vedno poslušajo, od kod vleče veter, in če pride le količkaj piša, brž obrnejo plašč po njem. Pri takih ni treba posebne sile, da se obrnejo, na katero stran jim kaže, da ostanejo na gorkem.

Da je izgovor „o pritisku, o sili“ prazen, nam kažejo izgledi iz najnovejše zgodovine,

kterih je žalibog premalo, a vendar nekaj. Služabnik ktere koli vrste, če si je svest svoje zmožnosti, če spolnuje vestno svoje dolžnosti, se tudi pritisku ne bo vdal, ampak rajše postal mučenik, kakor svojim trdnim načelom nezvest. Zavest, da je popolnem na svojem mestu, da to mesto zasluži vsled svoje vsestranske sposobnosti, mu daje notranjo moč tako, da se trdno ustavlja pritisku. Česa li se mu je bati? Umnih glav povsod iščejo, jih dobro plačujejo, nima toraj strahu, da bi poginil, če bi prišel ob službo, ktero ima. Dalje skušnjava uči, da se tudi dandanes ne spolni vse, kar se zažuga; velikrat človeka le skušajo, a če vidijo, da se ne udá, ga pusté pri miru, zlasti če vedo, da svoje dolžnosti vestno spolnuje in da bi bilo na njegovo mesto težko dobiti enako zmožnega možaka. Zato imamo — hvala Bogu! — tudi vradnikov in učiteljev, kterih ni upognila nobena sila, ki so narodu vdani ne le v srcu in po notranjem prepričanju, ampak ki to, kar so v srcu, kažejo tudi očitno v dejanju.

Ne sme se pa prezirati tudi potuha, ki se daje v nekterih krajih odpadnikom. Ta ali oni človek, čegar zmožnost je več ko dvomljiva, se jame odlikovati s posebno nagajivostjo proti stranki, ki je nasprotna vladajoči stranki. Čez neč in dan naredi velik skok na službeni lestvi. Ta ali oni učitelj, o katerem tisti, ki ga dobro poznajo, govoré, da njegova zmožnost za šolstvo ni dosti boljša, kakor zajčeva za boben, zasloví kot nasprotnik narodne stranke; kmalu potem postane šolski nadzornik ali kaj tacega. „Exempla trahunt“ — izgledi zapeljujejo, skušnjava je velika, ni čuda, če je toliko odpadnikov. To stori sistema, ki je pa tudi vredna ljudi, kakoršnih si pridobi.

Huda vremena čistijo zrak, državni pritiski pa trebijo narode ljudi, ki so črvivi les v — na videz — trdnem poslopju. Nekemu gospodarju je voda, narastla po hudi plohi, odnesla kos zemlje. „Nič ne dé,“ pravi, ko to vidi, „prav vesel sem, da se je to zgodilo.“ „Zakaj?“ ga vpraša sosed zavzét. — „I no“, odgovori posestnik, „mislim sem na ta kos postaviti novo poslopje in potem bi mi bila voda z zemljo vred odnesla tudi poslopje.“

Enako temu gospodarju tudi mi ne smemo žalovati po ljudéh, ki jih zgublamo po sistemi nam neprijazni, marveč bodimo veseli, da se ta trohljivost sama odlučuje od našega v jedru trdnega drevesa ter pridruževaje se našim nasprotnikom le še več gnjilobe med nje zanaša. Česar ne odnese dereča voda, ne podere silovit vihar, to je gotovo trdno, to stoji na veke.

In ravno zato sme narodna stranka biti ponosna na svoje verne, ker med njimi zdaj ni več veliko omahljivcev, ni ne enega odpadnika. Kdor je narodnjak, narodnjak je iz prepričanja, ker ima srce, hvaležnost do domače zemlje, ki ga je rodila, naj že govori potem laški, nemški, slovenski ali kterikoli jezik. Kdor je rojen pa na naši slovenski zemlji, mora biti Slovenec, če je ali hoče biti poštenjak, če hoče, da ga kdo časti. Kdor pa ne mara za čast in poštenje, tistega tudi mi ne maramo.

Še neka vrsta odpadnikov je, ktere omenimo le zato, ker nam vendar-le tu pa tam na pot hodi, čeravno se ne sme všteti med politične faktorje. To so ljudje niže vrste, ki gredo „s trebuhom za kruhom“, služijo danes temu, jutri onemu, kteri jih bolje plača. Teh bi celó ne omenil, ako bi ne bili nesnaga, ki

Književnost.

Jezičnik XIV. Leto — ali Otec Marko Pohlín pa Val. Vodnik. Spisal J. Marn. — Tako je prav! Povejte, popišite nam natančno in objektivno, kar je kedo mislil in čutil, pisal in delal, — sodbo o njem pa pustite nam. Gotovo se je že marsikomu godilo tako, kakor meni: — toliko smo brali in učili se o naših literarnih možakih, o naših pesnikih, o ustanoviteljih slovstva našega, da nas je glava bolela, — pisateljev samih nismo vseh prav spoznali. „De rebus omnibus et quibusdam aliis“ smo se učili in čitali v literaturni zgodovini, ali zdi se mi, da smo imeli pred očmi le bolj veljavnega zgodopisca, oziroma pripovedovavca, kot junaka njegovega. Jez n. pr. sem vedel o Pohlínu, da je bil mnih, da je čudno slovničaril, da je skoval „arreč“ in — pri neki zrelostni preskušnji sem tudi slišal, da že zato ni mogel nič znati, ker je bil — mnihi! G. Marnov spis še le mi je pravo zrkalo, v katerem Pohlína vidim prav tacega, kakoršen je

bil — od dobre in slabe strani ogledan. Zdaj ga vidim s svojimi očmi in ne skoz naočnice zgodopiševe. — Da mož ni bil vsakdanj in neumen človek, posname lahko vsak sam iz mnogih in različnih spisov njegovih v 3 jezikih in iz dobrih, jedrnatih misel v njih izraženih, iz gladke in čvrste latinske pisave, dalje iz častnih njegovih služeb v redu, iz delavnosti njegove v akademiji „operosorum“ i. dr. v. Samo, kedar ga je ljubezen do rojakov in materinščine gnala, da se je lotil „krajnske grammatike“, da je začel pisati „tu malu Besedishe treh jezikov“ in sploh pečati se sè slov. jezikoslovjem, takrat ga je sreča zapustila; bil je reva — reva tem večja, ker revščine svoje še čutil ni in ni poznal nevednosti, v kateri je tičal, marveč se z nevedno vednostjo še celó smešno ponašal. Vendar moramo z ozirom na tedanji čas in razmere njegove biti mu mili sodniki. — Mikalo je mene v njegovem slovarju med drugim dvoje: a) Obilno število besedi skovanih po kopitu „arreči“. Čutil sem se nerazumljivemu pomanjku slovensko-jezičnega čuta in jezikoslovske sposobnosti, v tem ko je v svojih raz-

pravah in opazkah o marsičem dobre pojeme razodeval. Zato mi je „prečudni pater“ psihologična vganjka. — b) Naletel sem na veliko besedi, ki so mi že od otročjih let znane, ki se pa v sedanjem našem književnem jeziku ne nahajajo n. pr. angré (v pridigah slišal), dešter, governati (n. pr. kako se kaj governate?), šafti (schwerlich) i. dr. — Vsi-ovala se mi je pri mnogih besedah in rekah Pohlínovih misel: „Das ist der Fluch der bösen That...“ Do današnjega dne namreč ni bilo mogoče iztrebiti izmed našega ljudstva in zlasti tudi iz govora starših naših omikancev — Pohlínščine. Iz tega posnemimo nauk, kako hude nasledke ima „izvirni greh“ onih današnjih piscev, ki — ne glede na slovnična in sintaktična pravila — tje v en dan pisarijo, kar in kakor jim gre iz peresa. Nevedni čitatelji, kar je črno na belem, radi posnemajo, in tako postaja naš lepi jezik v mnogih ustih neslovenska spaka.

Marka Pohlín pa Vodnik Valentin! Kak razloček! — razloček tem večji in čudnejši, ker je učenec prekosil učitelja. — Ali — ni li to vedo v morje nositi, če kdo

jo odpadništvo za seboj vlačí, za sabo pušča, in ki je, kakor komarji, ki človeku nagajajo tam, kjer je kaj piče zánje, dokler jih veter ne zanese drugam.

Bolj ko ta zmes, nam škoduje odpadništvo v meščanstvu in med priprostimi, od sisteme sicer neodvisnimi ljudmi, ki pa vendar z našimi nasprotniki drže — iz navade, dobičkarije, največ pa iz nevednosti. Misli si meščana, rokodelca, trgovca ali kar koli je, ki si nikdar ni belil glave s prevelikim učenjem, ki je po svojem po starem nemškutarskem kopitu odgojenem očetu ali dedu, za svoj poklic za silo v nemškutarskih zavodih pripravljen, podedelval premoženje, kupčijo ali rokodelstvo, čegar ideal ali strah je bil vedno kak viši mogočnjak, ki je tedaj zrastle v vednem strahu, v hlapčevskem spoštovanju ozvezdenih ali zlato obroblijenih vratov ali s perjem obloženih klobukov, ki je očeta, reditelja ali gospodarja vedno le videl pred tako „gospódo“ vpogovati vrat in ponižno jecljati „sluga pokoren“. Ali more tak človek priti do kakih vzvišenih idej? Ali se more povzdigniti do misli, da je svoboden človek, da takemu ni spodobno v prah padati pred drugimi, naj bodo kar koli? Kje li se je učil razvijati si svojo misel, če je vedno le molčal trepetaje pred c. k. naslovi? Zato je med našimi meščani trgovci, rokodelci, župani po kmetih itd. toliko odpadnikov; nekteri so se nemškutarije navadili, kakor se n. pr. vjeti tič navadi žvižgati to, česar ga gospod uči, eni pa so tako nevedni, tako nesamostojni, da si mislijo pridobiti nekaj veljave še le s tem, ako se naslonijo na koga družega, na kacega bogatina, mogočnjaka itd. ter na tako znanstvo opirajo svojo mogočnost. Za take ljudi nam ni žal, preživeli bi jih prav lahko; ali ti ljudje imajo otroke in po pregovoru, da „jabelko ne pade daleč od drevesa“ se tak plevel zaseja dalje, — čeravno nas, hvála Bogu — skušnja tudi uči, da otroci popravljajo grehe svojih očetov.

Kar je nenaravno, razpasti mora, če se razpada še tako skrbno brani. Odpadništvo se po nekterih deželah in med nekterimi ljudmi po vsi moči goji, odpadnikom se daje vsa mogoča podpora in potuha in če bi bil pri tem še božji blagoslov, morali bi se posamezni narodi kmalu popolnoma zgubiti. Ali tega blagoslova ni, ker je reč protinaravna, zato se zarod odpadnikov ne zareja, popolnega pogina

se reši le po tem, da se mu pridajajo vedno le znovega udje. Ta prikazen je tolažljiva za nas, ker nam je gotov porok, da bo ta plevel z narodnega polja zginil brš, ko bodo narodi postali samostojni, ko bodo osvobojeni tujega pritiska.

Tolaži in s ponosnostjo nas sme navdajati resnica, da naša stranka ne sloni ob odpadnikih, da pri narodni stranki renegatov ni. Narodna stranka je naravna, vsak ud njen je tak, kakor ga je Bog vstvaril, po mišljenji in jeziku. Kdor postane nenaraven, že neba biti narodnjak.

Morda mi bo kdo ugovarjal, češ: „kaj pa je z onimi, Lahí in Nemci itd., ki so se pri nas naselili, tedaj niso Slovenci, pa vendar z narodno stranko drže? Ali niso ti odpadniki?“

Nikakor, marveč poštenjaki, ki ne zatajivši svoje narodnosti, spoznajo, da so naše prizadeve opravičene, ki se v novi svoji domovini primejo tudi domovincev, svojih novih sorodcev in sosedov. To je čisto naravno, pametno in pravično, to zahteva tudi dolžnost hvaležnosti do one dežele, ktera naj bo za naprej domovina njim in njihovim otrokom. Saj tudi ni odpadnik Slovenec, če pride na Nemško in se tam pridruži stranki domovinski. Zato sme narodna stranka po vsi pravici ponosna biti na to, da nima odpadnikov v svojih vrstah. Ne rečem, da bi jih ne mogla imeti, če bi marala za-nje, k temu treba le denarja in moči. Ali zdaj ji ravno tega vabila za odpadnike še manjka, in kedar bo oboje imela, bo dosti močna tudi brez odpadnikov. Teh potrebujejo zdaj pri nas le dunajski Nemci, Madjari in — Turki, na jugu tudi Lahí, ki bi se kaj radi zagrizli v kos Avstrije. Žalostno znamenje za narod, če se mora pogina braniti s pomočjo renegatov! Da, sramotno je za stranko — katerokoli — imeti med seboj odpadnike.

Rad bi še več in bolj slano pisal o renegatih, ker imam še mnogo na srcu; ali ker je tiskovna svoboda pri nas taka, da se jej po drugih deželah po pravici čudijo, sklenem svoje premišljevanje le s stavkom:

Kdor je narodnjak, je poštenjak — kdor je poštenjak, je narodnjak.

Skaručnik.

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. januarja.

Avstrijske dežele.

Državni zbor se je 22. t. m. zopet sošel in je obravnaval pri razpravi o proračunu navetovane resolucije. Budgetni odsek je sprejel resolucijo, v kateri se vladi naroča, da naj izdela postaven načrt, koliko da naj se iz verskih zakladov plačuje za poduk krščanskega nauka v srednjih in ljudskih šolah, kakor tudi o oskrbovanju teh zakladov. „D. Ztg.“ naznanja, da poslanec Schönenerer se je poslanstvu odpovedal, ker noče prazne slame mlattiti (um nutzloser Thätigkeit zu entsagen) — Že čez nekaj tednov (meseca marca) bode državni zbor zopet prenehal, in sklicali se bodo deželni zbori.

Štajerske kmečke srenje nemškega okraja Bruk-Ljubenskega so za državnega poslanca z 141 glasovi izvolile liberalnega kandidata Poscha. Princ Alojzij Lichtenstein dobil je le 62 glasov.

Vogerski zbornici, ki se je 20. t. m. zopet sošla, bralo se je pismo Košuta, s katerim naznanja, da poslanstva za ogerski zbor ne sprejme. Od Košuta je to pametno, za zadeve na Madjarskem pa je pomenljivo, da Košutu ponujajo poslanstvo!

Deputacija 113 czegledskih Madjarov je odšla na Laško, da Košuta spravi domu. V Budapešti so jo hoteli tamošnji softe prav demonstrativno sprejeti, kar jim je pa policija zabranila. Pred mestom, kakor poroča „N. W. Tagbl.“, je neki srečala cesarja in cesarico, na ktera so zadnji dogodki na Ogorskem po poročilu ravno tistega lista naredila velik vtis.

Madjarski softe, o katerih se je govorilo, da pridejo v Reko, izbrali so si drugo pot in se iz Carigrada na Ogersko vrnejo skoz Varno in Rušuk.

Vnanje države.

Na Nemškem se sedaj vrše ožje volitve za drž. zbor. V Moguncu je Moufang propadel proti demokratičnemu kandidatu. Povod, kjer bode treba voliti med demokratičnem in narodnoliberalnim kandidatom, piše „Germania“, bodo katoličani glasovali za demokrate.

Med **Francijo in Nemčijo** zopet vlada nesloga in piše se celo, da Bismark namerava osamljeno Francijo napasti.

dandanes o Vodniku še kaj piše? Ne. Marn je pričal, da ne. Veliko se je pisalo in govorilo o Vodniku, ogromna množica njegovih spisov — slovenskih in neslovenskih — je znana vsakemu izobraženemu Slovencu; nekatere pesmi njegove živé v ustih narodovih, in vendar trdim jaz, da, kedor hoče Vodnika prav spoznati, mora Marnovega „Vodnika“ brati. Tu vam je toliko krasnega blagá na 47 straneh nakopičenega, da čitatelj ne vé, komu bi se bolj čudil — vodniku iz Pred-Pohlinove „odljudne goščave“, ali vodniku skoz Vodnikove prijetne dobrave. Beri Marnovega Vodnika in umel bodeš in znal ceniti spominek, ki ga je prvemu narodovemu očetu drugi naš oče postavil l. 1868 (Bleiweis v čitalničnem ogovoru na Vodnikov god.) V lapidarnem stilu je tu klasično opisan naš narodni ustanovnik. — Toda kaj bom še dalje govoril o tem — II. — delu lanskega „Jezičnika“; Marn — nomen & omen — omne tulit punctum. Pač hvaležni mu bodo prihodnji rodovi, da jim je toliko lepega gradiva nabral in uredil. Ko pride čas, da ne bode nikdo več gledal na to, je li kateri naš pesnik ali pisatelj „mnih“ bil,

ali „liberalec“, ampak samo na to, kaj, koliko in kako je pisal — takrat bodo tudi Marna stavili v tisto vrsto, katera se začinja s trojico Vodnik-Prešern-Koseski, šteli ga bodo med literarne naše prvake. Mi pa, ki ne smemo in nočemo žaliti ponižnosti tihopa plodnodelnega jezikoslovca, prosimo ga, da bi nas še več let razveseloval s svojimi zlata vrednimi izdelki. Vrlemu „Tovariš-u“ pa čestitamo, da si je znal tacega sodelovca pridobiti.

Nekoliko dni pri Horvatoviču.

(Obrazi iz bojnega tabora.)

(Dalje.)

„Po tej vstaji se je vnela druga vstaja, pa zadušili so jo Turci z Arnavtsko pomočjo. Bašibozuki so po vseh vaseh počenjali neizmerne grozovitosti, a v kmečkem Bolgarskem ljudstvu ob Srbskej meji so se silo zadušili vso naravno in natorno moč, vničili so vso njih imovino, s kratka: pahnili so jih v sužnost in

pozverili vse. Njih domovino so napolnili s karavliami (ječe), oskrbeli se stanovito posadko vsakejake Mohamedanske in Albanske žlote. Torej ni čuda, ker ti ubogi ljudje, uničeni duševno in gmotno, o tej vojski niso ugajali tako, kakor bi bil človek menil, da bodo. A poleg tega se je pred bojnim vzbukom deset mesecev Turška vojska pasla ob Srbskih mejah; kakor kak železen krog, tako so Mohamedanske posadke oklepale ves svet od Drine do Donave, pa ne le po trdnjavah, temuč posebno še po vaseh!“

„Vendar so seljaci po nekterih krajih, n. pr.: Igvorci, Baltovci, Berilovci in drugi radostno prišli za puške, ki so jih jim Srbje dali, in le-ti so bili nekove prednje straže. V vas Rudine so Turci Pirotskega metropolita poslali — in dva meščana, kateri pa so le prisiljeni šli tija, kajti znali so, da bi jim Mohamedanje sicer utegnili glave porobiti. Ti poslanci so ljud opominjali, naj iz rok polože orožje in naj se vdade milostivej Turškej vladi; ali kmetje so odgovarjali, naj Turci sami pridejo po orožje — in takoj so zastražili vse ceste in steze po okolici. Turško pismo, ktero

Konferencija v Carigradu je svojo nalogo 20. t. m. rešila; pooblaščenca so se razšli, kakor so prišli. Veliki svet turški, kterega so se vdeležili ministri, ulemi, paši in vali pa razkolniški duhovniki, so sklenili, da se nasveti vnanjih držav nikakor ne smejo sprejeti. Zlasti zastopnik nekatoliškega armenskega patriarha se je silno hudoval zoper vlade, pooblaščenec Armencev pa je bil edini, ki se mu je reč zdel premisljiva vredna. Stranke Hassunove se zbora nobeden ni vdeleževal, latinskega škofa pa še povabili niso. Zborovanje bilo je zgolj komedija, katero je Midhat paša prav dobro osnoval, ki pa vojske ne bo odvrnila. Turki že komaj pričakujejo vojske, in britki dnevi utegnajo nastati za kristijane v turških deželah. „Velika prestrašenost vlada med kristjani v Jeruzalemu in drugih mestih sv. dežele, piše „Kat. L.“ v Zagrebu br. 3, ker se z razlogom bojijo občnega klanja. Turki komaj čakajo, da popadejo nože, svésti si popolnoma, da bodo oni premagali, da si bodo podvrgli vse krščanske narode, da povrne se jim zopet zlata doba sultana Bajazeta in Solimana. Dokler pak kristjani trepetajo v največem strahu, krščanske oblasti v Evropi ne storijo nič, da odvrnejo prizore, kakoršni so se dogodili l. 1860 v Siriji, in l. 1876 v Bulgarski. Edini judje se neki ne bojijo ničesa; oni se vedno praktični, nadjajo, da se bodo Turki s kristjani ujedli ali ukončali, in da njim pripade stara njihova očetovina. Zato se zopet živo govori o zidanji tempelja. — To je tedaj novo trojstvo: Turki, Madjari pa Židovi katero hoče Evropo pripraviti spet „k filozofični pravničnosti (moralnosti) in historični pravici“, kakor je rekel Abdul Kerim paša madjarskim softam!?

Ruski prostovoljci so 20. t. m. iz Beligrada odrinili domov. Knez Milan se je slovesno od njih poslovil, kneginja pa je nekterim častnikom na prsi pripela Takova-red.

Turčija se pripravlja na vojsko in je za angleške denarje na Nemškem nakupila mnogo silnih Kruppovih topov, ki so se nemudoma poslali v Carigrad.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, 17. jan. (Zavratni napad. Cigani.) 13. t. m. popoldne je šel neki Sturm, doma menda v Loških hribih, iz Kranja

in je bil namenjen priti še tisti dan na Dobropolje. To se je sicer zgodilo — pa kako? Kmalu se mu je pridružil neki ptujec, češ, da je z Jesenic. Ko sta se v Podbrezjah nekoliko v gostilni mudila, je bil Sturm tako dober, da je za svojega popotnega tovarša še plačal in nevedoč, s kom da ima opraviti, mu reče, da hoče neko hišo kupiti, da ima torej denarja pri sebi. Tako sta prišla do piraškega mosta. Zdaj, ko je bil že temni večer, potegne ptujec samokres, meri Sturm pod vrat, sproži in sreča pri nesreči, ker se je Sturm nekoliko ozrl ali ker ptujec ni dobro videl ga je zadel strel le nekoliko na vratu pri strani. On sicer pade, pa le bolje iz strahu, torej hitro zopet vstane. Toliko časa je hudo delnik vendar imel, da je zagrabil za klobuk, kterega je bil tudi odnesel; ko pa vidi in zapazi, da ga ni bil smrtno ranil, je zbežal, morebiti ker je mislil, da kdo drugi se približuje ali se je bal, da bi utegnil napadeni zdaj njemu posvetiti. Sturm na to hiti k županu na Dobro polje, od koder so bili potem šli precej trije možje nazaj na omenjeni kraj, kjer so našli sicer uro, katero je bil napadeni zgubil pri padu, od potepuha pa ni bilo več nobenega sledu. — Bil je bolj velike postave, z rumenkastimi mustačami in lasmi, dobro oblečen ter z belkastim in sivo obrobljenim jopičem. Ker ga zdaj pridno iščejo, upamo, da ga bodo zasačili. Ne morem si kaj, da ne bi pri tej priložnosti opomnil neke druge deželne šibe namreč ciganov. Cele trope takih potepuhov in potepenk se klati okoli in vsi pod imenom „Kroparski cigani“. To reč je treba očitno grajati in ker upam, da to ni resnično ime, je dolžnost srenjskega predstojništva kroparskega, da to reč razjasnuje, ker potrebno je zadnji čas, da se temu konec stori; takim ljudem ne smemo potuhe dajati, da kradejo, kjer le mogoče. Večidel imajo ti cigani, kateri vsi pravijo, da imajo domovje v Kropi, potne liste, da cunje pobirajo ali da so godci — toda, vse to je le plajšč, pod katerim se okoli vlačijo in kradejo in beračujejo, tedaj pravi „Landstreicherji“. Tem ljudem naj bi se oestro zaukazalo, se kje stanovitno naseljevati in pridno delati kakor kmet, kteremu zdaj kradejo; ako tega pa ne bi hoteli, naj bi jih spravili v delavnišnico, zakaj drugače se bo zgodilo, da bomo imeli čez nekatere leta takošnih ciganov na stotine!

„Bu adamdar, efendum“ (to je tisti človek, gospod!). Abdul Kerim se ozre v meščana, a ne besedice mu ni spregovoril, temuč ukazal je nekaj „kaimakamu“ — in še tisto noč je po pošti odšel v Niš, šlo je z njim močno spremstvo“.

„Na poti je kaimakam povedal meščanu, kteremu se še senjalo ni, kaj nameravajo Turki, da učinijo z njim, — povedal mu je, da bode moral iti v Srbski tabor, zato da bode poiskal svojega brata, o katerem so Turki znali, da služi v Srbske vojski, in da bode povprašal ga vse, kaj se na vojski in z vojsko godi. Ko hitro se je bil ubožec izpametil, posadili so ga na konja — in trideset jezdečih Črkezov ga je obsulo na vseh straneh in divjali so po cesti k Belej Palanki in dalje čez Nišavo k Babinej glavi“.

„Naleteli so na predne Srbske straže. Črkezi so jeli streljati, Srbje pa so jim odgovarjali. Vstal je majhen boj. Ali o nočnej temi nihče ni zadel nikogar. V tem je meščan srečno ušel iz Turških pesti in prišel k drugem notranjem Srbske straži. Tam so klicali, kedo je. Pa meščan se je vstavil, se dal za-

Iz Goriške okolice, 17. januarja. (Novi župan goriški. Prošnja učiteljic. Vreme. Neusmiljenost.) Časnikarstvo in ljudje so v gibal, kterega župana bodo Goričani dobili; mej tem kritiziranjem pa je mestno starešinstvo hitro volitev razpisalo, ki se je vže pretečeni pondeljek vršila. Od 23 glasov dobil jih dr. Deperis, bivši deželni odbornik 15, Luzenberger 6, Bosizio 1, grof Coronini 1 glas. Sicer je ta volitev še odvisna od cesarjeve potrditve. Ali se bo potrdila ali ne, ni še gotova reč, in splošno mnenje se v tej zadevi zelo križa, prepustimo pa ta izid času. Ker je novi župan častitelj one stranke, katero zastopa „L' Isonzo“, toraj Slovencem ta volitev ni po godi, in to tim manj, ker nam uže kot deželni poslanec ni posebno ugajal, in nam je uže od tistih dob v ne prav dobrem spominu.

Prihodnji deželni zbor imel bode mej drugimi važnimi prošnjami tudi zelo zanimivo prošnjo učiteljic rešiti, namreč ono, se li smejo možiti ali ne?

Imeli smo dolgo časa deževno pa gorko vreme. To vreme je prouzročilo, da se ljudje še slabše letine nadejajo, kakor je bila lanska, kajti trta je vsled tega deloma črna postala, deloma gnjiti jela. Če bi se to vresničilo, kar nas Bog varuj, bo slaba za nas. Ljudem uže letos jako slabo gre za živež in uže težko pričakujejo črešen. Pa da bodo črešnje dozorele, bo še dosti Soče v morje steklo in tudi še ni gotovo, se bodo li obnesle, ali ne. Da smo imeli do sedaj jako gorko vreme, dokazuje Vam lepo izražena in krasno cvetoča cvetlica (Succisa), katero Vam v dokaz navedenega pošljem, katero sem včeraj v grmovju najdel. Pa tudi marjetice se tu pa tam nahajajo.

Včeraj je nekov stavec sicer bogataš iz Mirnega dva dečka, koja je zasačil, ko sta na njegovi zemlji drva pobirala, tako tiransko tepel, da je jednega takoj ubil, jeden se bo pa težko ozdravil. Zločinca ima uže sodnija v pesteh. Rad.

Od Ormuža, 19. jan. (Vreme. — Volitve. — Občinske zadeve.) Do sedaj skozi dva tedna smo imeli prav lepo, toplo vreme, da tacega ne pomnijo o tem času stari možaki. Otroci so o sv. treh kraljih bosí pasli in tudi učenci so bosí v šolo zahajali, oblečeni v navadno letno obleko. Prikazali so se metuljčki in drugi mrgolinci, marsikje je bila najti

je bil metropolit prinesel, poslali so na Pandiralo Horvatoviću in poprosili so ga, da bi jim dal nekoliko smodnika. Srbje so jim dali po 3 do 5 patron; ali vse to jim je pomoglo le malo.“

„Ko sem bil prišel v tabor, povedali so mi, da je iz Pirot v Srbski tabor prišel nekov znamenit meščan, ogleduh. Ali brzo sem osupnil, ko sem bil zvedel, kaj se je pripetilo, in seznanil sem se s tem vohonom“.

„Tega meščana je nekega dne — to je bilo 7. dan jul. m. — Turški urad naglo poklical ob osmih zvečer — in odpeljali so ga v Pirotsko trdnjavo. Sè strahom je čakal, kaj se bode tam godilo z njim. V gradu so sedeli trije paše, jeden izmed njih je bil sam Abdul Kerim, Turške vojske načelnik, ki je ravno takrat šel iz Carigrada v tabor, da-si je vojska bila že šesti dan. Nesrečnika so pripeljali v dvorano; nizko prav do tal se je priklonil velemogočnim Turškim gospodom in učinil je „temenah“: pozdravil jih je Turški, dotaknil se je z desnico prsi, ust in čela. Navzočni Pirotski „kaimakam“ se je tudi tako priklonil in Abdul Kerim Turški opomnil:

jeti in zahteval je, naj ga odpeljejo k načelniku“.

„Pripeljali so ga pred Črnjajeva; ubogi, prisiljeni ogleduh je, do cela zmučen vsled smrtne groze poslednje noč, povedal vse na tanko. Črnjajev mu je nasvetoval, naj se vrne v Pirot, ali meščan se ni hotel vrniti nikakor. Zagrozili so se mu bili Turki, če ga ne bode nazaj, da mu pokoljo vso rodovino. Pa odgovoril je, da raji vidi vso svojo rodovino poklano, nego da bi se svojo vrnitvijo svoj rod in svoj narod oskrnil s črnim madežem. Poslal ga je Črnjajev k Horvatoviću, zato da bi mu bil v Pirotskem okraji pomagal sè svojimi tipografskimi vednostimi; tam sem ga videl in govoril z njim“.

„To je edini dogodek „ogleduštva“ o mojej navzočnosti na bojišči. Turki gotovo dolgo časa ničesar niso znali o Srbskih namerah in o njih gibanji, kar so znali, to so bili zvedeli iz novin — Angleških in Dunajskih“.

„Ko sem bil iz tabora zopet prišel v Beli grad, močno sem se čudil, ko sem v Srbskih in nesrbskih listih čital o Bolgarskem izda-

kaka pomladanska cvetica. Res lepi dnevi o zimskem času. Sedaj pa postaja od dne do dne bolj hladno, sonce ne sije več tako toplo, nebo ni več jasno in tako je pričakovati snega. Ljudje pa o tem gorkem vremenu niso nič dobrega sodili, boječi se, da bi kasneje zima predolgo ne trajala, ter marsikteri pomladanski dan še za se porabila. Saj pa je res: Zima naj bo zima, in pomlad naj pride ob pravem času.

Volitve za občinske zastope so pred pragram. Bog daj, da bi naši občani vrlo volili ter si spravili v zastope razumne in značajne može, ki bodo svoje dolžnosti vestno izpolnivali, ter delali na korist občine in za blagor naroda. To je ravno sedaj tim bolj potrebno, ker bodemo letos volili poslance v deželni zbor. Svesti pa si smo, da bodo rojaki volilnega okraja Ljutomer-Ormuž temu pripomogli, da se bode volitev poslanca v deželni zbor ravno tako sijajno izvršila, kakor sploh do sedaj.

Glede občinskih zadev naj še omenim, da je v sedanjem položaju posel občinskega predstojnika dokaj težaven. Na deželi ima predstojnik kakih 30 gl., in za to svotico bi naj služil vsem uradom, ki mu potrebnih in nepotrebnih poslov nakladajo, obilne in težavne občinske opravke naj bi marljivo opravljal, ter vse občinske zadeve in celo občino tako v redu imel, kakor da bi jo v škatljici hranil! Prej smo imeli opraviti z ednim okrajnim uradom; občina je svoje zadeve imela dobro v redu, in tudi okrajni urad je zadostoval. Sedaj pa imamo dva urada več: Okrajno glavarstvo in okrajni zastop. Vsak nam zavdajata stroškov, koristita pa nam v vsakem obziru malo. Kljub temu novo nastavljenim uradom pa imajo še občine posla čez glavo; pisarenja ni konca ne kraja, in zmešnjave so sploh večje. Pač slab dobiček! Razun tega pa še občinskim predstojnikom nakladajo posla, kojega osobito predstojniki na deželi niso zmožni, in če predstojnik v marsikteri reči ne zadosti, mu pa hajd napovedó kazen. Prav se je pri taki priliki neki občinski predstojnik izrazil, da ga hočejo prisiliti, naj bi za letnih 30 gl. toliko razumel in toliko opravil, kakor „Bezirkskauptmann“ za 2400 gl. s pristavkom: Wie räumt sich das zusammen? —

Iz Hrvatske, 17. januarja. (Naša vlada in želje Madjarov.) V opozicijskih listih se je raznesel glas, da bode morala sedanja hrvatska vlada odstopiti, in da

jalstvu, o Bolgarske hladnosti in o njih ogleduštvu, a še nemilostnejše me je prosnilo, ko sem v nekem znanem političkem, česki pisnem listu čital popolno sodbo boje izdajalskega Bolgarskega naroda! O vojski vsakedo svojega nevspeha vzrok išče v kom drugem, ne v sebi. V Belem gradu ofensivnega nevspeha niso očitali Lešjaninovej zgubi pri Velikem izvoru, temuč očitali so ga Bolgarom, a iz Belega grada, iz njegovih kavaren so ti resnega milovanja vredni vžitki zašli v tuje časopise“.

„Pirotskemu okraju so Turki in Čerkezi sè svojo vojsko prizadeli prav toliko, kolikor Plovdivu in Tatar — Pazardžiku — njihovim okolicama. A v parlamentih: Angleškem, Francoskem in Italijanskem so govorili samo, da je sovražnik popustil le srednje Bolgarske kraje“.

„Pirotska je zdaj tako zdelana, da bi jedva poznal kedo, kde so poprèje bile vasi. Menda ne bodo preveč, če zapišem uničenih sel imena. Bivalci so pobegnili v Srbsko, kder je zmerom trpe zimo in glas. Požgana so

pride mesto nje zopet madjaronska z banom Lad. Pejačevićem na državno krmilo. Ali vsi ti glasi so neistiniti. Mislilo se je namreč, da deželni proračun ne bode potrjen, kar se je pa vendar kljub madjarskemu ministerstvu zgodilo. Da ni proračun takov ostal, kakor ga je naša hrvatska vlada predložila za sankcijo, morda bi bila vlada res odstopila, se ve da radi dostojanstva. Ali na cesarskem dvoru znajo bolj paziti na vlade, ki so zavzete za habsburško monarhijo, posebno pa na našo, ki je v teh velikih zmešnjavah na jugu gotovo velike vrednosti. Nobeden ne ve, kaj se snuje v sporazumljenji s hrvatsko vlado radi sosednih pokrajin, samo toliko se ve, da je Hrvatska z Mažuraničem, Molynarijem in Rodićem gotovo najvažnejši faktor, ki se bori z dvorsko stranko za aneksijo Bosne in Hercegovine proti madjarske protivnej stranki. Madjari stavlajo povsod zapreke in tako so hoteli tudi tukaj ravnati. „Dlako v jajcu je treba najti in vodo skaliti pri tej hrvatske vladi, ki nam je na potu pri naših velikomadjarskih osnovah“, govorijo Madjari. Hrvatska vlada je prihranila v treh letih lepo svoto 200.000 gl. in ta denar je vvrščen v proračun, da se posebno ceste v Slavoniji popravijo, ker jih Madjari nočejo, čeravno bi jih po dogovoru morali. Madjarom se sline cede po tej svoti, — saj so tudi Slovacom vse njihove zaklade in prihranjene novce pograbili — zakaj bi si Hrvatska kaj pomogla, tega jej ni treba, saj je vendar njihova vroča želja, da bi ta narod izginil, in da bi se njihova država ptezala do jadranskega morja. Puste sanje! Radi teh 200.000 prihranjenih goldinarjev naj se proračun ne potrdi, vpilo se je. Ali krona je drugače obrnila, in proračun se je potrdil. Hrvatska vlada pa trdneje stoji, nego poprej, saj dela le za korist svojega naroda in države brez obzira na Madjare.

Domače novice.

V Ljubljani, 25. januarja.

(Zadnja številka „Slovenca“) je bila zaradi opazke o Madjarskih softih, posnete iz Zagrebskega „Obzora“, od slavne policije konfiscirana. Da p. i. naročnike nekoliko odškodujemo, pridejali smo današnjemu listu priklado.

(Iz seje mestnega odbora 18. t. m. Konec.) II. Ternovskemu kaplanu se dovoli nagrada 30

sel: Gradišče, Maklišče, Dol, Bukorovci, Kalna, Dolenji in Gorenji Rin, Dolenja in Gorenja Glama, Kozja, Vitanovci, Mirnovci, Pleš, Orlja, Bezovik, Ragodež, Šugrin, Babin Kal, Osmokovo, Vranišče, Črešnjanci, Stanjenci, Kranji dol, Draževno, Ljubatovica, Cerovo, Črnoklišče, Temsko in mnogo drugih sel, vseh je 58 vasi požganih!“

„Kako so pobijali žene, otroke in starčke; kako so otroke lovili na bodala, o truplih po vseh cestah in potih — o vsakojakej takej grozi nečem ni pisati. Saj to je znano po vsej Evropi. Le neko grozovitost hočem zapisati. V samostanu sv. Jurija v vasi Tempsku so Turki bolnega igumena (opata) Kesarija izvlekli na samostanski prag, s praga pa vrgli ga po skalovji, kder je starček kot mučenec za kristijanko vero na ostrem kamenji izdihnil svojo dušo o peklenkem smehu Azijskih barbarov!“

(Dalje sledi.)

gl. za podučevanje krščanskega nauka v šoli na mahu. Gospodična Marija Krašnar se priporoči deželnemu šolskemu svetu za definitivno službo. Protestantovski šoli se dovoli podpora 150 gl. G. Klun je govoril zoper podporo, ker šola ni potrebna. Peščica 20 do 30 protestantskih otrok lahko hodi v mestne šole, kjer vsled novih postav ni nobene nevarnosti, da bi se žalila njihova vera, kar se pa pač godi v protestantski šoli, kjer je učitelj katoliškim otrokom rekel, da naj ne porajtajo, kar jih uči učitelj krščanskega nauka, kar je poslednega tako žalilo, da se je temu poslu odpovedal. Če hočejo protestanti imeti lastno versko šolo, naj si jo napravijo in vzdržujejo sami. Tudi je šola jako pomanjkljiva, ker več razredov skupaj podučuje en učitelj in ker dečki in deklice skupno obiskujejo to šolo. Mesto naj tedaj pomankljive šole ne podpira in podpore 150 gl. ne dovoli. G. Jurčič se strinja s tem predlogom iz političnih ozirov. Protestantovska šola se podpira, ker je nemška. Prepričan pa je, da bi se podpora odrekla, če bi n. pr. Srbov bilo toliko v Ljubljani, da bi si kakor v Trstu osnovali lastno slovansko šolo. G. Dežman omenja, da je v mestnih šolah preveč otrok, toraj je prav, da jih nekaj hodi v protestantsko šolo, s katero so starši prav zadovoljni; tedaj ne more biti tako slaba kakor je trdil g. Klun. Tudi kar se govori o krščanskem nauku, ne more biti tako, ker bi se sicer gotovo oglasila najvišja cerkvena oblast. G. Schaffer pravi, da občina mora biti zadovoljna, da ima to šolo, in da mora biti vesela, če jo veliko otrok obiskuje, ker bi se ji sicer utegnulo naložiti, da naj zida še eno ljudsko šolo. Pri glasovanju se je dovolila podpora z vsemi glasovi izvzemši narodne odbornike. — Dve Franc Jožefovi študentski se oddaste realcema Jozinu in Češku. III. a) Vsled pritožbe mesarjev, da so se bile v klavnici silno zaredile podgane, se je najel človek, ki je to škodljivo žival nekoliko zatrl. Dovolil se mu 150 gl. nagrade; tudi se najemnikom vžitnine dovoli primerno odškodovanje. G. Regali pri tej priliki priporoča, da naj bi se že skoraj zidala nova klavnica, in župan obljubi, da bode na to obračal skrb. b. Stroški za ohranitev realninega poslopja 1876 se dovolijo; c. za magistratni ekspedit se dovoli za nekaj mesecev še en diurnist; d. prošnja čuvaja na Gradu, da naj se mu za drva dovoli navadna pomoč, se usliši, prošnja vdove družega nedavno umrlega čuvaja pa se zavrne. Po dovršenem dnevnem redu g. Regali stavi več interpelacij. 1. Vpraša župana o starih merah in vagah, ki so jih policaji ljudem po stacurah in drugod pobrali, in bi le ne bilo mogoče jih ljudem dati nazaj? Župan odgovori, da se to ni godilo nenadoma. Ljudem se je večkrat naznanilo, da naj si preskrbe novo mero in vago, in še le potem se je gledalo, se li povolje izvršuje ali ne. Eni so se zaradi konfisciranih reči pritožili pri vladi, in mnogi so jih dobili nazaj, nekteri pa ne. Koliko takih reči je še na rotovžu, bode povedal prihodnjič, sicer pa se je vedno ravnalo po postavi. 2. Vpraša, zakaj se tudi zjutraj po mestu ne prižgo svetilnice in izreka željo, da bi se rezsvetlila tudi cesta od železnice do sv. Krištofa in nekteri kraji v Krakovem. Župan odgovarja, da se je zaradi ceste do sv. Krištofa že obrnil do direkcije, ki oskrbuje razsvetljava, da bode izdelala proračun in načrt. 3. Na pritožbo, da je izžanska cesta jako slaba, in da bi bilo treba jo popraviti, kar bi se sedaj morda ceneje zgodilo, ko na pomlad, župan odgovarja, da je cesta nedavno posuta in do-

bra, kakor se je sam prepričal. Grabni obcesti res niso potrebljeni, pa meseca marca se bode tudi to zgodilo. Konečno g. Regali pravi, da z odgovorom županovim glede delovanja mestnih vradnikov ni zadovoljen in zahteva, da naj se njegov protest zapiše v protokol. Tudi imenuje dva vradnika, ki ju je videl postopati. G. župan ugovarja, da to je natolcevanje njega samega, ki ima vradnike nadzorovati in pravi, da hoče reč odboru predložiti v pretres, če g. Regali nasvetuje nezupnico za župana. Ker mu Regali večkrat sega v besedo, nastane hud ropot, in župan govorniku prepove dalje govoriti. V tajni seji, ki za tem sledi, se rešijo nekatere prošnje za denarno podporo, nekatere pa se zavržejo.

(† Č. g. Franc Boštijančič) katehet na ljudskih mestnih šolah, je 21. t. m. popoldne okoli štirih po petmesečni hudi bolezni za splošno vodenico umrl. Pogreba, ki je bil v torek popoldne ob treh, se je razun učiteljev in učencev obeh ljudskih šol mestnih, ki so ljubljenu umrlemu darovali prekrasne vence, vdeležila skoraj vsa duhovščina ljubljanska z velečast. knezom in škofom, pa brezštevilna množica drugih ljudi.

(Zadnji somenj) bil je jako slabo obiskovan. Ljudstva je prišlo jako malo in kupčija bila je vsestransko slaba.

(Pravik Madjarov) se je v nedeljo tri vsgone peljalo po južni železnici preko Ljubljane. Vsi so bili demonstrativno madjarski oblečeni in na klobuku z rudečim peresom je imel vsak sliko Košuta. Kakor smo zvedeli, je bila deputacija, ki gre v Torino po Košuta, ki noče prostovoljno priti v ogerski državni zbor. Zdaj, ko pride taka eksekucija po-nj, se bo menda stari rogovilež že vdal. V Ljubljani nismo vedeli za čast, ki nas je doletela, sicer bi jih bili že tudi pozdravili, kakor se taki deputaciji spodobi.

(Vlaki z Dunaja) prihajajo zdaj po Rudolfovi železnici, ker bo proga pri Zidanem mostu še dolgo zaprta, če prav bi ne bilo novih plazov, katerih pa se je bati, ker je neki zemlja po vsem površji hriba razpočena. — Ljubljancani, ki so se v nedeljo peljali na kraj nesreče, pravijo, da je pogled grozen.

(Slovensko gledišče) Pustnemu času primerna burka „Pavliha“ je v nedeljo privabila obilno občinstva, ki se je prav dobro zabavalo. Igrali so jo gladko. Glavna naloga „Pavliha“ je bila v dobrih rokah, gosp. Šušteršič se je ta pot res odlikoval, za kar mu je občinstvo živahno ploskalo. Dokaj komičen je bil gosp. Kajzelj v nalogi sitnega prekmalo zrelega dečka, gospa Odijeva pa se je v enaki nalogi dekleta skazala posebno v petji. Gospica Namretova, katero smo z radostjo videli vnovič na odru, nas je v družbi z gosp. Kajzeljem razveselila posebno z lepim in melodijoznim duetom. Gospoda Trnovcu se je ljubosumni mlinar prav posrečil, ravno tako je gospica Trdinova pokazala napredek. Posebno pohvalo pa je zaslužil in jo tudi prejel mešani zbor, močan v glasovih in dobro izurjen; to zahvalo ponavljamo tu javno vsem gospicam in gospodom, ki so tako marljivi v podpiranju našega gledišča. Gospod Stöckl je burki zložil prilične speve in pokazal, da zna z glasovi in napevi prikupovati se ušesom našega občinstva, ki je to tudi pripoznalo z živahno pohvalo. Prevod je prav domač, gladek in burki primeren, ker vsakemu razumljiv.

(J. C. Mayer), znani stari trgovec v špitalskih ulicah, je umrl. Pogreb bo danes popoldne ob poluštirih.

(Abočno vprašanje.) „Turški list“ je nedavno, pregrizovaje po svoji navadi naše bolj bodeče članke, vprašal, po kaki pravici se Slovenci imenujejo „narodnjake.“ Dasiravno na taka nagajiva in neumna vprašanja mi navadno ne dajemo nobenega odgovora, ker se nam taka zdi, kakor če bi kdo prašal: „zakaj imaš novo sukno?“ naj mu bo ta pot vendar tu kratek odgovor. Po isti pravici, kakor se imenujejo naši nasprotniki „ustavoverce“, se imenujemo mi „narodnjake“, ali marveč po veliko večji pravici, po pravici, ki izvira iz volje in moči naroda, ljudstva; narod nas je krstil „narodnjake“, ker je sprevidel, da se mi potezamo za njegove pravice, da ga branimo, si prizadevamo, kolikor mogoče storiti za njegov blagor, za njegovo omiko itd. To je narod spoznal po večletnih skušnjah in takim možem, ker jih ne more imenovati za „c. kr. dvorne svetovalce“ niti jih odlikovati s križci, kronami, trakovi, zvezdicami itd., še manj pa jim dati mastne plače, iz hvaležnosti dal častno ime „narodnjaki.“ Naši nasprotniki pa so si ime „ustavoverci“ sami prilastili in to še po krivici, kajti kako li so „ustavoverci“, če razen več drugih paragrafov ustavnih postav prestopajo v enomer §. 19 temeljne postave? Naši možaki tedaj ime „narodnjak“ zaslužijo, naši nasprotniki pa — ti so vredni — — kaj družega.

Razne reči.

† Čast. g. Jožef Kutnar, dekan tržaške škofoje v pokoju, je 8. t. m. v Cerkljanski fari na Gorenjskem, in sicer v Zalogu umrl. R. I. P.!

† Anton Baštiančič, župnik pri sv. Ivanu v Vrdeli, je 13. t. m. po kratkej pa mučnej bolezni, katero je z občudovanja vredno vdanstvo v voljo Božjo pretrpel, mirno v Gospodu zaspal, previden s sv. zakramenti, v 68. letu starosti. Žalujoca rodbina naznanja bitko izgubo pokojnega velečestitega gospoda prijateljem in znancem in priporoča njegovo dušo njihovim molitvam. Pogreb s sv. mašo je bil vtorek, 16. t. m. ob 9. uri zjutraj. Ranjki je bil vrl narodnjak in podpornik narodnega slovtva. R. J. P.

— Premembe pri Učiteljstvu. Na Štajerkem: G. Ant. Klanjšček, podučitelj v tomeru gre za zač. učitelja v Gvardelo pri Trstu.

Na Kranjskem: G. Jeglič, (uč. kand.) z. učit. v Mavčicah, g. Pečar na Vačah in g. Peruci v Dolu sta s službama menjala.

Na Koroškem: G. J. Bregant, nadučitelj v Terbižu; g. Fr. Wagner, učitelj v Kapli na Dravi; g. Fr. Eisenbock, učitelj v Prevalih; g. J. Treven, meščanski učitelj v Celovcu; g. Muli, učitelj Pliberku; gospodična M. Mrak, učiteljica v Velikovcu; gospodična Thumer, učiteljica v Prevalih, g. Svetina, učitelj v Velikovcu.

— K slavnosti škofovske 50letnice Pija IX. pripravljajo katoliški Madjari prekrasno sliko Marije zavetnice Ogorske; avstrijski Poljaki pa dragocen kelih, katere reči hočejo po lastnih mnogih poslancih tedaj v Rimu izročiti sv. Očetu. Znani slovanski učenjak Lous Leger je imenovan za rednega profesorja ruskega jezika na ecole des langues orientales v Parizu. Ta nova stolica bila je vstanovljena z vladnim določilom 1. jan. 1877.

— Razpisi učiteljskih služeb. Na Štajerskem: Podučiteljska služba v Ljutomeru (4razr. šola) s 560 (za učitelje s spričevalom učit. sposobnosti) ali s 420 gld. (s spričevalom zrelosti) do 11. februarja na kr. š. svet. Uči-

teljska služba pri sv. Lenartu v Slov. gor. (4razr.) s 600 gld. in stan. na kr. š. svet. Učiteljska služba pri sv. Vidu (3razr.) pri Ptuj s 550 gld. in stan. do 31. jan. na kr. š. svet. Podučiteljska služba pri sv. Petru pod Gorami s 440 (330) in 70 gld. doklade ter stan. do 30. jan. na kr. š. svet.

Na Goriškem: Služba učiteljice v Kobaridu s 400 gld. in stan. do 10. febr. na kr. š. svet.

Na Koroškem: Nadučiteljska služba v Doberlevesi s 600 gld. in dokl. do 25. jan. na okr. š. svet v Velikovcu.

— Umazan. Gospod skopavši se šel je memo kopališkega sluge, pa mu ni božjaka v roke stisnil; ta pa je godrnjal za njim: „Pride ravno iz vode, pa je tako umazan!“

— Pojasnilo. Glede na domačo novico: „je li to prav?“, ki se nahaja v „Slovenca“ 18. t. m. št. 7 blagovolite sprejeti sledeče pojasnilo:

Učenka dekliške mestne šole, o koji je vprašanje, ni bila zaprta in tudi ni na močvirji, ampak v Kurjej vasi doma. Stvar pa je ta: Zarad razžaljenja učiteljice je bila mati učenke v šolo poklicana, da je bila navzoča, ko je njena hči vpricho gosp. predsednika krajnega šolskega sveta učiteljico prosila odpuščenja. Mati je že v šoli svoji hčeri z ostro kaznijo žugala, ki je doma pričakuje. Po končanem uku ob 4. uri popoldne je učiteljica isti učenki posebno ukazala, da naj se nemudoma domov poda; šla je tedaj iz šole ob 4. uri popoldne z vsemi drugimi vred. Vidi se tedaj, da je dekle Vašega porbčevalca, kakor tudi druge ljudi, ki so jo izpraševali, nagalala.

Vodstvo dekliške mestne šole:
Marija Krašner.

— Za M. Vilharjev spominek so dalje darovali ti-le č. gg., gospe in gospodičine: Prenos 48 gld. 90 kr. A. Potočnik 1 gld., K. Pavlič 1 gld., A. Belec 1 gld., M. F. 1 gld. Micika M. 1 gld., Lucinka K. 1 gld., dva gospoda 1 gld., vsi v Št. Vidu. J. v Zagorji 50 kr., Fr. Avcin v Trnji 1 gld., J. Kaluža v Košani 50 kr., M. Kaluža v Beču 20 kr., J. Hansa v Trstu 1 gld., Fr. Kraševic v Hrušici 1 gld., J. Cek 20 kr., Št. Miklavec 20 kr., Neimenovan v Senožečah 1 gld., And. Lavrenčič v Postojni 5 gld., vesela družba v Postojni 1 gld. 80 kr., Mat. Frelj, žup. v Vel. Laščah 1 gld., A. Obreza v Cerknici 5 gld., Fr. Šumi v Buda-Pešti (sed. v Ljubljani) 1 gld., Fr. Škofic v Kostanjevici 1 gld., And. Golli 1 gld., J. Kalin v Kostanjevici 1 gld., Pere Vavpetič 1 gld., P. Jeraj 1 gld., Fr. Avguštin 1 gld., G. Omahen 1 gld., I. Sajč v Št. Jerneji 1 gld., K. Rudež, grajščak, posl. itd. 2 gld., V. Burnik v Št. Jerneji 50 kr., I. Tavčar 50 kr., K. Jančiger, kaplan 1 gld., J. Pekovec, kaplan 2 gld., Fr. Zagorec 1 gld., Emilija Koroščeva 50 kr., Pepica Androjeva 50 kr., Alojzij Majzelj 20 kr., Pepica Zagorčeva 50 kr., Ant. Majzelj 30 kr., J. Oblak v Ljubljani 1 gld., P. Črne 20 kr., V. Č. 10 kr., J. Črne 40 kr., A. St. 23 F. Fajdiga 20 kr., And. Velikanje 20 kr., L. G. 20 kr., Iv. Potočnik 50 kr., Sr. Noll 20 kr., vesela družina pri Urbančku na Ježici 2 gld., vesela družina v Št. Petru na Pivki 3 gld. 30 kr., Franja Kavčičeva v Zagorji 30 kr., Ivanka Bilčeva 30 kr., Urška Šabčeva 50 kr., Marijanica Šabčeva na Kalcu 50 kr., Fr. Binder na Javorniku 1 gld., I. Bilec v Zagorji 1 gld., Amalija Podbojeva v Kostanjevici 2 gld., Dr. Julij Gspan, notar 5 gld., Bogomil Fatur v Zagorji 50 kr., J. Primec na Bukovici 30 kr., P. Šušteršič v Zagorji 20 kr. Vkup 110 gld. 43 kr.

Vsem tem darovateljem izreka se s tem gorka zahvala, a tudi žetja izročja, naj bi tem darovalcem, osobito onim iz Dolenskega, še mnogo posnemovalcev sledilo, da se tem preje ukrene in določi o pričetem podvzetju.

Zagorje na Notranjskem, 18. jan. 1877.

Za odbor:

Henrik Legat.

— Hrvatska bibliografija za mesec december 1876.

1. Izvanredna putovanja. Put okoli zemlje za 80 dana. Sa 54 drvoreza. Francezki napisao Jules Verne. Pohrvatitio F. M. Na svet izdala Matica hrvatska. V. Zagrebu. Tiskom dioničke tiskare 1876. 189 str. u velikej 8 mini. Ciena 1 for. 50 nov.

2. Biblioteka za narod. Izdaja St. Čučić Knjiga prva. Gorski vijenac od Petra Petrovića Njeguša, u Beču, 1876. 124 str. 12tini Ciena 50 nov. (Cirilicom.)

3. Popis predmeta iz predhistoričke dobe u nar. zem. muzeju v Zagrebu. Po Sinii Ljubici, čuvaru muzeja. Str. 56 sa 4 litogr. table; tisaki litografija D. Albrechta.

4. Zakon i napatuk službeni za e. k. oružništvo. U Beču tisak državne štamparije. Str. 95 u 8mini.

5. Lajevih ornamenta jugoslavenske domače umjetničke industrije III. Svezak. Ciena 15 for. Ta zvezek nadkrijuje dosedanje zvezke po lepoti izvedbe in bogastvom motivov. Razun vsakovrstnih olozkov, okrajkov pletenih in tkanih ima v tem zvezku prvokrat tudi tri ploše lesenih rezbarij, ki so tako krasne in nedosegljive v slogu in izvedbi, da bodo gotovo še večjo senzacijo pobudile nego ostale jugoslavenske radnje. Tukaj sta dva lovska vrča, en mali kamiš, ene diple in dve preslici. Na to delo se je zopet predbrojilo mnogo učevnih zavodov, ministarska nam jestništva, modni listovi itd. Bilo bi dobro, da sežejo tudi Slovenci za njimi, saj se nahaja gotovo tudi med Slovenci še kaj ostankov take domače obrtnije. Ne bi li dobro bilo, da se malo o tem kaj poizve?

6. Veliki atlas za srednje škole i za samouke. Sastavio ga Vj. Klaić. U Zagrebu. Nakladom i troškom sveučilišne knjižare. Tiskom Drag. Albrechta. 30 karta trdo vezanih stoji 3 for. Za slovenske šole mnogo prikladnej, nego nemški, ako ga ministerstvo dovoli za rabo.

Eksekutivne dražbe.

26. jan. 3. Pet. Gestel iz Vel. Rodin (400 gl.) v Černomlji. 3. Fr. Malič iz Vinic (850 gl.) v Černomlji. 2. Mar. Auman-ove iz gor. Bernika (150 gl.) v Kranji. 2. Mar. Plantan iz Rudolfova (1020 gl.) ondi. 2. Jurij Flajnikovo iz Hrasitja (1081 gl.) v Černomlji.

Listnica vredništva.

G. Ivan Kolbezen iz Črnoljja nam piše, da ljudje njemu pripisujejo dopis iz Bele Kranje v št. 5 „Sl.“ Dasi bi si v čast šteli može kakor je G. Kolbezen imeti med svojimi dopisniki, moramo vendar le javno izreči, da smo omenjeni dopis prejeli od zanesljive strani, da pa G. Kolbezen ž njim ni v nobeni zvezi.

G. K. „Filip“ pride kmalo na vrsto. Mrtvaškega lista nismo bili prejeli.

Umrlj so:

Od 17. do 19. Marija Gerini, geometrova žena, 58 l., za vtriplj. možganov. Emilija Halbensteiner, kupčeva hči, 3³/₄ l., za davico. Neža Keber, branj. ž., 48 l., za krvotokom. Anton Inthar, del., 74 l., za pljučnico. Jožef Krištof, berač, 57 l., za vodenico. Antonija Pettauera, mal. o., 1¹/₂ l., za davico. Marija Pindur, del. o. 2³/₄ l., za vodenico. Matija Skerbinec, žganjar, 38 l., za krvotokom.

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Ferd. Pevec.

Loterijske številke 20. jan.
Na Dunaju: 69, 72, 81, 66, 47.
V Gradcu: 24, 84, 7, 50, 17.

Telegrafične denarne cene 24. januarja.

Papirna renta 61.35 — Srebrna renta 67.80 — Zlata renta 74.70. — 1840letno državno posejilo 113 — Bankinske akcije 806 — Kreditne akcije 142.30 — London 124.30 — Srebro 116.80 — Ces. kr. cekini 5.92 20 frankov 9.94.

Denarstvene cene. 22. januarja.

	Denar.	Flugo
Državni fond.		
5% avstrijska papirna renta	161.30	161.50
5% renta v srebru	67.75	67.75
Srečke (lozi) 1854. l.	107.—	108.—
„ „ 1860. l. celi.	102.75	113.25
„ „ 1860. l., petinke	121.78	132.25
Premijski listi 1864. l.	134.25	135.75
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	96.50	96.75
Kranjske, koroške in primorske po 5%	95.—	96.—
Ogerske po 5%	73.—	73.25
Hrvaške in slavenske po 5%	85.—	87.—
Sedmograške po 5%	71.50	72.—
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	808.—	810.—
Unionske banke	53.—	54.—
Kreditne akcije	143.—	142.60
Nižovstr. eskomptne družbe	700.—	700.—
Anglo-avstr. banke	78.25	78.75
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	161.50	161.—
Tržaške „ 100 „ k. d.	118.—	119.—
„ 50 „ „ „	56.—	56.50
Budenske „ 40 gl. a. v.	28.75	29.—
Salmove „ 40 „ „ „	40.25	40.75
Paiffi-jeve „ 40 „ „ „	28.50	29.25
Clary-jeve „ 40 „ „ „	29.50	30.—
St. Genois „ 40 „ „ „	34.50	35.—
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	27.25	27.75
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	22.75	23.25
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.91	5.92
Napoleons'or	9.95	9.96
Srebro	117.—	117.25

Vsake vrste

rože in šopki

za cerkve, nove maše, ženitovanja itd. se po najnižji ceni dobivajo na Starem trgu v Florijanovih ulicah hišna št. 11 (pri zlati krogli) v II. nadstropji. Za premožge cerkve so jih že naročili in so bili ž njimi prav zadovoljni. (3-2)

Na prodaj!

Vojska med Francozi in Nemci leta 1870 in 1871.

Spisal M. Vales.

V Gorici natisnil in založil Mailing 1875.

Ta knjiga obsega 102 strani, ter razlaga dovolj obširno ono znamenito vojno najnovejše dobe. Tudi strokovnjaki, med ostalimi učeni zgodovinar in spisatelj občne zgodovine g. Jos. Starč v družbi sv. Mohora so o tej knjigi pohvalno sodbo izrekli. Na prodaj je v Ljubljani pri Ot. Klerru in J. Giontiniju; v Gorici pri Fillaku in J. Dase-u na Travniku in v Trstu pri poslednjem. Ravno tako v Mailingovi tiskarni po 50 kr. Tudi pri spisalstvu M. Valesu vikarju v Oseku (p. Gorica-Černice) se dobiva po 50 kr. prosta poštnine. Kdor vzame 10 iztisov pri njem, dobi enega po vrhu in iztis proste poštnine. Kdor se meni naročiti, naj se podviza, gotovo mu ne bo žal, kajti pisatelj drugega ne želi, kakor da se mu vsaj tiskarni stroški splaćajo, ne računajoč semkaj zgubo časa in obilnega truda. Slovenci, le hitro, sežite pri omenjenih knjigotržcih ali pri spisalstvu samem po tej znameniti knjigi! Bog Vam daj vse dobro v novem 1877. letu. (4-2)

„THE GRESHAM“ zavarovalno društvo na življenja v Londonu.

Sedež podružnice za Avstrijo je na Dunaju, Opernring št. 8.

Aktiva društva znašajo nad 53,000.000 frank
Letni dohodki na premijah
in obrestih 30. jun. 1875 11,851.351 „
Za zavarovanja na življenje
in odkupljenja je društvo
od ustanovitve (1848) izplačalo nad 62,000.000 „
V zadnji 12 mesečni dobi
se je društvu stavilo za
novih ponudeb, in v zadnjih
21 letih stavljenе ponudbe
zdaj skupaj znašajo več ko 720,000.000 „

Razglede in vsakotera pojasnila daje zastopništvo za Kranjsko, Koroško in Spodnje Štajarsko v Ljubljani pri gosp. Valentinu Zeschko-tu, agenti po deželi in podružnica za Avstrijo (66-8)

na Dunaju, Opernring št. 8.

Nova slika.

Izšla je v Beču velika in umetniško izdelana slika

Srbski vojskovodje v srbsko-turški vojski.

Milan M. Obrenović IV. Nikola I. Petrovič Njeguš.

Generali: M. G. Černjajev, Ranko Alimpić, Franjo Zach, in Kosta S. Protić. — Vojvode: Petar Vukotić, Božo Petrovič, Ilija Plamenac, in Mašo Vrbica. — Obersti (polkovniki): Horvatović, Orešković, Ilija Čolak-Antić, Teša Nikolić, Valdemar Beker, Miloško Lešjanin. — Oberstlajtnanti (podpolkovniki): Sava Grujić, Vlajković, Kosta Bučević, Gruja Mišković. — Major Paja Putnik in arhimandrit N. Dučić.

Slika ima 22 verno po fotografiji narejenih podob z grbom Srbije in Črnegore.

Sliko je litografiral A. Šubert.

Slika je 53 centimetrov visoka in 90 centimetrov široka.

Cena sliki je 1 gl. 20 kr.

Naročnina se pošilja na adresu:

(68-8)

P. Janković, Wien VIII., Piaristengasse Nr. 49.

Denarji naj se pošljejo v frankira: ih pismih ali po poštni nakaznici. Komur je drago, naj na listnici pové, če naj se mu pošlje proti poštnemu povzetju (Nachnahme).

Kdor za gotov denar naroči 10 podob, dobi pedobe po 1 gl. in frankirano po pošti.

Cena tej veliki in umetniško izdelani podobi je tako majhna, da si jo vsak lahko naroči.

Brez te slike naj nihče ne bo, ki se zanima za srbsko in črnogorsko vojsko z državo turško.

Natisnili Blaznikovi dediči v Ljubljani.